

ПРОТОКОЛ № 2
засідання Координаційної ради з екологічного маркування

м. Київ

01 серпня 2014 року

Зареєстровані та присутні:

Голова: Григоренко К.І.

Відповідальний секретар: Іванова О.В.

Члени Координаційної ради: Калита П.Я., Виговська Г.П., Картавцев О.М., Салімов Е.Т., Самчишин О.Т.

Уповноважені членами Координаційної ради (делегували право голосу за довіреністю): Ткаченко Р.Л. – Картавцеву О.М., Милованов Є.В. – Григоренко К.І., Савицький В.В. – Калиті П.Я., Красніков Д.А. – Кливанській І., Салій І.М. – Панченко С.О.

Відсутні члени Координаційної ради: Солонинка А.В., Сліпченко А.Є., Кузнецов Г.Д., Коротков Г.Д.

З 17 членів Координаційної ради з правом голосу присутні – 11, кворум є.

Запрошені та присутні:

Від Всеукраїнської громадської організації «Жива планета»:

Берзіна С.В., президент;

Перминова С.Ю., директор Центру екологічної сертифікації та маркування.

Від ТК 82:

Капотя Д.Ю., провідний спеціаліст із стандартизації.

СЛУХАЛИ: Григоренко К.І., якій відкрив засідання і запропонував такий порядок денний та регламент:

1. Про виконання прийнятих рішень на минулому засіданні.

Доповідач: Григоренко К.І., Перминова С.Ю.

Регламент: 10 хв

2. Про актуалізацію екологічних критеріїв.

Доповідач: Берзіна С.В.

Регламент: 5 хв.

3. Розгляд та обговорення актуалізованих екологічних стандартів (екологічних критеріїв), розроблених національним технічним комітетом стандартизації ТК 82 «Охорона навколишнього природного середовища України» згідно ДСТУ ISO 14024 на: лакофарбові матеріали; косметичні засоби; упаковку для харчових продуктів та посуд одноразового використання.

Доповідач: Капотя Д.В., Берзіна С.В.

Регламент доповіді: 10 хв. на кожен стандарт, обговорення до 10 хв. на кожен стандарт.

4. Про упровадження інформаційно-просвітницьких заходів з популяризації екологічної сертифікації та маркування.

Доповідач: Берзіна С.В.

Регламент: 5 хв.

5. Про розвиток системи сталих (зелених) закупівель в Україні.

Доповідач: Берзіна С.В.

Регламент: 10 хв.

6. Різне.

ВИРІШИЛИ: Затвердити пропонований порядок денний без змін та доповнень.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

Рішення прийнято.

По першому питанню порядку денного:

СЛУХАЛИ: **Григоренка К.І.**, якій повідомив, що згідно прийнятих рішень на минулому засіданні:

1. Затверджено рекомендоване на минулому засіданні Положення про Координаційну раду з екологічного маркування – положення роздано усім присутнім.

2. Секретаріатом Координаційної ради було підготовлено звернення на адресу Мінекономрозвитку та МінАПК з проханням підтвердити членство або внести пропозиції щодо нових кандидатів у члени Координаційної ради.

На даний час підтверджено членство **Спашиба Оксани Василівни** – головного спеціаліста відділу технічного регулювання харчових технологій, інноваційного розвитку та інвестицій Департаменту продовольства Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Питання щодо представництва Мінекономрозвитку у складі Координаційної ради на даний час не вирішено на рівні Міністерства.

3. Про прийняття рекомендацій щодо упровадження інформаційно-просвітницьких заходів та розвиток партнерства з об'єднаннями підприємців (асоціацій, спілок тощо) задля популяризації програми екологічного маркування ми почуємо з виступу Берзіної Світлани Валеріївни згідно затвердженого порядку денного.

4. Рекомендовані до упровадження стандарти (СОУ) що встановлюють екологічні критерії на пиво, меблі та покриття для підлоги з лісоматеріалів та рибну продукцію упроваджені до системи екологічної сертифікації згідно наказу Живой планети 24.03.2014 № 14 з урахуванням рекомендацій Координаційної ради.

Також, він запитав представника ТК 82, - Чи ведеться робота з розроблення на основі критерію на меблі та покриття для підлоги з лісоматеріалів міжнародного базового критерію Глобальної мережі екологічного маркування?

Берзіна С.В. відповіла, що так, зараз це питання узгоджено на рівні зацікавлених сторін-членів GEN і до вересня проект такого стандарту має бути

розроблений і презентований на щорічній зустрічі GEN-AGM.

Григоренко К.І. також запитав представника органу сертифікації – Як ведеться робота з перегляду Системи управління якістю органу сертифікації згідно ISO 17065? Чи встигне орган сертифікацій пройти повторну акредитацію до грудня 2015 року?

Пермінова С.Ю. відповіла, що так, робота з актуалізації документації Системи управління якістю органу сертифікації згідно ISO 17065 згідно плану, ухваленому на минулому засіданні Координаційної ради. Зараз оновлені і розроблені нові процедури, методики, інструкції, стандарти. Упроваджена до системи управління нормативно-технічна документація використовуються в тестовому режимі з метою її адаптації до практичного застосування штатними працівниками та залученими експертами. Плануються також і відповідні навчання у вересні. Повторна акредитація, але вже за вимогами ISO 17065 запланована на листопад місяць 2014 року.

Підсумовуючи **Григоренко К.І.** зазначив, що прийняті на минулому засіданні майже усі рішення та рекомендації упроваджені в дію. Лишається поки що невирішеним питання представництва у складі Координаційної ради представника від Мінекономрозвитку України.

Пермінову С.Ю., яка зазначила що сьогодні Мінекономрозвитку телефонним дзвінком підтвердило наміри ввести до складу Координаційної ради з екологічного маркування свого представника і офіційне подання буде надіслано найближчим часом.

Григоренко К.І., якій запропонував інформацію про наміри Мінекономрозвитку прийняти до відома, дочекатись офіційного подання, і розглянути внесену кандидатуру на наступному засіданні.

ВИРІШИЛИ: Прийняти інформацію до відома.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

Рішення прийнято.

По другому питанню порядку денного:

СЛУХАЛИ: **Берзіну С.В.**, яка розповіла про принципи та методи розроблення екологічних критеріїв згідно ДСТУ ISO 14024. Вона зазначила, що на даний час чинні 48 стандартів, що встановлюють екологічні критерії, переважна більшість яких була розроблена на початку розвитку української програми екологічного маркування у 2005-2009 роках. Згідно встановлених вимог до екологічних критеріїв та міжнародних практик, стандарти мають переглядатись кожних 3-5 років. Тому постала нагальна потреба провести інвентаризацію чинних екологічних критеріїв та розробити план їх актуалізації.

Процедура актуалізації передбачає:

- підтвердження актуальності критерію без змін (не потребує узгодження з зацікавленими сторонами);

- внесення технічних правок без змін показників (не потребує узгодження з зацікавленими сторонами);

- внесення технічних правок із заміною показників (потребує узгодження з зацікавленими сторонами).

На даний час фахівцями органу сертифікації спільно з ТК 82 проведено попередню інвентаризацію екологічних критеріїв і розроблено план їх актуалізації.

Вона звернулась з пропозицією до членів Координаційної ради – ухвалити план актуалізації екологічних критеріїв та рекомендувати його до затвердження спільним наказом по ТК 82 та ОС.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію Берзіної С.В. прийняти до відома.
2. Рекомендувати презентований план актуалізації екологічних критеріїв до затвердження спільним наказом по ТК 82 та ОС.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

Рішення прийнято.

По третьому питанню порядку денного:

СЛУХАЛИ: **Капотю Д.Ю.** з презентацією проекту актуалізованого стандарту СОУ OEM 08.002.12.019 на лакофарбові матеріали.

В ході актуалізації даного стандарту розширено об'єкт стандартизації – від будівельних лакофарбових матеріалів до лакофарбових матеріалів.

Переглянутий стандарт ґрунтується на екологічних критеріях програм екологічного маркування Євросоюзу, Північних країн Європи та Австралії.

У ході перегляду суттєво змінені показники що визначають поліпшені екологічні характеристики до усіх основних стадій життєвого циклу.

Актуалізовану версію стандарту було розіслано на відгук до ТК 168 «Лакофарбові матеріали», Інститут екогігієни і токсикології імені Л.І. Медведя МОЗ України, підприємствам-виробникам лакофарбової продукції.

Проект стандарту що виноситься на обговорення було опрацьовано із врахуванням наданих зауважень і рекомендацій.

Берзіну С.В., яка зазначила що дана категорія продукції є лідируючою за останні 3 роки по кількості сертифікованих підприємств і найменувань.

В обговоренні проекту стандарту прийняли участь: **Григоренко К.І., Кливанська І., Картавцев О.М.**

ВИРІШИЛИ: Рекомендувати проект актуалізованого стандарту СОУ OEM 08.002.12.019 Лакофарбові матеріали. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу до впровадження з урахуванням наступних зауважень та рекомендацій:

- заміни показників «важких металів» на «сполуки важких металів» по всьому тексту СОУ;
- уточнити терміни «пакування» та «пакування» що застосовуються по тексту до їх значення;
- застосовувати терміни відносно тари та упаковки за визначенням згідно чинного законодавства «споживча тара та упаковка».

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ: Капотю Д.Ю. з презентацією актуалізованого проекту СОУ ОЕМ 08.002.12.007 Косметичні засоби. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу.

Цей стандарт пропонується на заміну екологічних критеріїв впроваджених у 2011 році. Нагальна потреба в актуалізації стандарту виникла у зв'язку зі зміною законодавства ЄС, запровадженням оновленої версії екологічних критеріїв на шампуні, мила, гелі для душу тощо програми екологічного маркування ЄС.

В оновленій версії стандарту звужено перелік об'єктів стандартизації – виключені підгрупа продукції для стайлінгу, нігтьова косметика, а також замінені показники, запроваджені додаткові обмеження на вміст і заборону хімічних речовин, уточнено термінологію, замінено класифікацію за «факторами ризику» відповідно до міжнародної системи CLP/GHS.

Стандарт враховує положення Директиви Ради ЄС № 1223/2009 Європейського Парламенту і Ради від 30 листопада 2009 на косметичну продукцію і був опрацьований фахівцями ТК 82 спільно з експертами Асоціації «Парфумерія та косметика України» та Інституту екогігієни і токсикології імені Л.І. Медведя МОЗ України.

В обговоренні проекту стандарту прийняли участь: **Григоренко К.І., Берзіна С.В., Картацев О.М., Кливанська І.**

ВИРІШИЛИ: Рекомендувати проект актуалізованого стандарту СОУ ОЕМ 08.002.12.007 Косметичні засоби. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу до впровадження з урахуванням наступних зауважень та рекомендацій:

- заміни показників «важких металів» на «сполуки важких металів» по всьому тексту СОУ;
- вважати основним (обов'язковим) додаток стосовно заборонених до застосування речовин згідно класифікацій CLP/GHS, додатки з переліками таких речовин вважати довідковими.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.
Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ: Капотю Д.Ю. з презентацією проекту СОУ ОЕМ 08.002.014.058 Упаковка для харчових продуктів та посуд одноразового використання. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу.

Він зазначив, що розроблення стандарту обумовлене необхідністю розширенням сфери застосування об'єкта стандартизації, внесення редакційних правок та уточнення показників екологічних критеріїв для провадження добровільної екологічної сертифікації продукції до СОУ ОЕМ 08.002.014.050:2010 Посуд одноразового використання. Екологічні критерії оцінки життєвого циклу.

Даний проект стандарту було надіслано на відгук та опрацьовано з врахуванням зауважень від ТК 120 «Упаковка, тара, пакувальні матеріали», Інституту екогігієни і токсикології імені Л.І. Медведя МОЗ України, Інституту гігієни та медичної екології АМН України ім. О. М. Марзеєва, Союзу хіміків України.

В обговоренні проекту стандарту прийняли участь: **Григоренко К.І., Виговська Г.П., Берзіна С.В.**

ВИРІШИЛИ: Рекомендувати проект актуалізованого стандарту СОУ ОЕМ 08.002.014.058 Упаковка для харчових продуктів та посуд одноразового використання. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу до впровадження з урахуванням наступних зауважень:

- заміни уточнених вхідних потоків матеріалів/сировини у схемі Б.1 додатку Б.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 10, «проти» – 1, утримались – 0.
Рішення прийнято.

По четвертому питанню порядку денного:

СЛУХАЛИ: **Берзіну С.В.**, яка розповіла що відповідно рекомендацій Координаційної ради, наданих на минулому засіданні, орган сертифікації спільно з Державною екологічною академією післядипломної освіти та управління, в партнерстві з Мінприроди України, Українською асоціацією якості та ділових ЗМІ розпочав проведення семінарів-тренінгів для бізнесу за галузевим принципом.

Програми семінарів-тренінгів враховують декілька модулів, одним з яких передбачається ознайомлення слухачів з основними принципами та методами екологічної сертифікації згідно ISO 14024, змістом стандартів на певну групу продукції. Під час семінарів-тренінгів слухачі мають можливість дізнатися і про переваги екологічно сертифікованої продукції та кращі приклади застосування екологічних маркувань для збільшення продажів в умовах кризи.

На даний час вже проведено загальний ознайомчий семінар-тренінг 03 липня; 04 липня – семінар-тренінг з упровадження та сертифікації згідно стандарту «Зелений офіс» і 23 липня відбувся семінар-тренінг для виробників мийних та косметичних засобів.

Поведені заходи свідчать про високий інтерес виробників до екологічної сертифікації та низький рівень їх обізнаності у цьому питанні.

На 13 серпня заплановано проведення семінару-тренінгу спільно з Спільною виробників будівельних матеріалів та Будівельною палатою України. Також вона зазначила, що саме будматеріали є самою пріоритетною галуззю для програм екологічного маркування у світі.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію Берзіної С.В. прийняти до відома.
2. Рекомендувати розробити у партнерстві з зацікавленими організаціями план проведення тематичних семінарів-тренінгів на 2014-2015 рік.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

По п'ятому питанню порядку денного:

СЛУХАЛИ: Берзіну С.В., яка розповіла про реалізацію Міжнародної програми «Екологізація економіки в країнах Східного партнерства ЄС» (EAP GREEN).

Програма поширюється на 6 країн Східного партнерства ЄС, у т.ч. Україну, упровадження розпочато наприкінці 2013 року. Беніфіціари Програми з боку України – Мінекономрозвитку та Мінприроди України.

Загальною метою програми є перехід країн зазначених країн на «зелену» модель розвитку та ведення бізнесу шляхом створення балансу між економічним зростанням та деградацією навколишнього середовища і виснаженням ресурсів.

Одним з завдань Програми є інтегрування моделі сталого споживання і виробництва в національні плани розвитку, законодавство та нормативну основу з метою створення надійної правової бази для розробки надалі політики, узгодженої з регіональними та міжнародними угодами і процесами.

Одним з компонентів за цим напрямом є запровадження сталих державних закупівель. Даний компонент передбачає впровадження стандартів ЄС в Україні у сфері здійснення раціональних та ефективних закупівель у державному секторі економіки, враховуючи вартість предмету закупівлі протягом повного життєвого циклу, сприяння розвитку сталого виробництва та споживання і покращенню стану довкілля.

У якості одного з критеріїв таких закупівель законодавство ЄС розглядає екологічні критерії програм екологічного маркування. Такий підхід передбачає включення екологічних критеріїв до технічних специфікацій на предмет закупівлі з посиланням на національний стандарт ДСТУ ISO 14024 та Технічний регламент з екологічного маркування, що цілком відповідає вимогам українського законодавства у сфері державних закупівель.

Панченко С.О., який виразив сумніви у тому, що такий підхід може утворити технічні бар'єри і викликати конфлікт інтересів між виробниками екологічно сертифікованої продукції та виробниками продукції що відповідає державним нормам і не має екологічного сертифікату.

Калиту П.Я., якій зазначив, що у даному випадку вимогою є не наявність сертифікату, а відповідність критерію. Сертифікат може розглядатися лише як один з методів доказу відповідності. Виробник може обрати і інший шлях доказу – згідно протоколів випробувань, звітів, тощо.

Берзіну С.В., яка наголосила на тому що застосування екологічних критеріїв при здійсненні державних закупівель передбачаються Директивами ЄС 2004/17 та 2004/18, враховуючи пояснювальний Меморандум Комісії ЄС щодо законодавства Співтовариства, відносно державних закупівель та можливостей інтеграції екологічних питань у процес державних закупівель, зокрема:

- включення екологічних вимог до технічних специфікацій;
- застосування екологічних критеріїв для програм екологічного маркування;
- встановлення додаткових умов природоохоронного змісту;
- підтвердження дотримання своїх природоохоронних зобов'язань та покращених екологічних характеристик товарів, послуг, робіт;

- підтвердження результативності заходів з охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів;
- застосування у якості критеріїв вибору продукції переваг її екологічних характеристик.

Замовник має самостійно визначати які з критеріїв він буде застосовувати. Чинне законодавство України частково надає можливість застосовувати такий підхід вже сьогодні, але безумовно слід провести ґрунтовний аналіз ринкових можливостей відповідно до пріоритетних категорій продукції та визначити необхідні зміни до нормативно-правової бази, необхідних для посилення потенціалу сталих державних закупівель.

З метою підвищення обізнаності зацікавлених сторін та їх участі у прийнятті рішень в ході реалізації даного компоненту Програмою були передбачені для різних груп зацікавлених сторін у лютому-травні 2014 року відповідні навчання. Доречі, таке навчання у травні проходила офіційний представник Спілки виробників будівельних матеріалів у Тбілісі – генеральний директор Олена Бобунова. Також Олена Георгіївна з 2011 року входить за поданням Спілки і до складу ТК 82, що розробляє екологічні критерії для програм екологічного маркування і з 2014 року затверджена у складі національної ради зацікавлених сторін з управління компонентом щодо розвитку в Україні сталих державних закупівель.

У цьому році с вересня місяця продовжаться семінари-тренінги як для представників бюджетних організацій, так і для інших зацікавлених сторін.

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію Берзіної С.В. прийняти до відома.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

По сьомому питанню порядку денного «Різне»:

СЛУХАЛИ: Берзіну С.В., яка проінформувала про підготовку III Міжнародного форуму для сталого розвитку GREEN MIND якій у цьому році буде проходити на базі Торгово-промислової палати України 8-9 жовтня.

Згідно рішення Оргкомітету форуму реєстрація учасників форуму до 15 вересня буде безкоштовною.

Вона запропонувала усім присутнім ознайомитись з програмою форуму на його офіційному сайті www.greenmind.com.ua та поширити інформацію про його проведення серед колег, партнерів, членів громадських організацій.

ВИРІШИЛИ: Інформацію Берзіної С.В. прийняти до відома.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 11, «проти» – 0, утримались – 0.

Голова

Григоренко К.І.

Відповідальний секретар

Іванова О.В.